

EVOLUȚIA VÂNZĂRILOR DE SERVICII PE PIAȚA TELECOMUNICAȚIILOR ȘI A TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA PE PERIOADA PANDEMIEI COVID-19²³

Mircea GUTIUM, Drd., Cerc. șt.
gutium.mircea@rambler.ru

Tatiana GUTIUM, Drd., Cerc. șt.
gutium.tatiana1@gmail.com

Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Republica Moldova

Rezumat. *Articolul dat analizează influența pandemiei COVID-19 asupra vânzărilor pe piața serviciilor de telecomunicații. Sfera tehnologiilor informaționale fiind importantă pentru dezvoltarea durabilă a țării, a cunoscut schimbări semnificative pe durata situației pandemice. Numărul conexiunilor de internet fix în trimestrul II al anului 2020 a crescut în comparație cu perioada similară a anului precedent, însă prestarea serviciilor de telefonie mobilă a cunoscut o scădere majoră.*

Cuvinte-cheie: *piața telecomunicațiilor, servicii de acces la Internet mobil dedicat, servicii de telefonie, servicii de voce.*

JEL Classification: *L80, L81, L86, L96, M31*

În studiu sunt analizate consecințele pandemiei COVID-19 asupra nivelului vânzărilor de servicii pe piața telecomunicațiilor și a tehnologiei informației pe teritoriul Republicii Moldova. Volumul veniturilor din activități din sectorul comunicațiilor electronice, cum ar fi telefonie mobilă, telefonie fixă, internetul mobil și fix, în al doilea trimestru al acestui an, a scăzut față de aceeași perioadă a anului trecut. Efectele pandemiei asupra economiei tehnologiei informației pot fi elucidate, datorită datelor Agenției Naționale pentru Reglementarea Comunicațiilor Electronice și Tehnologiilor Informaționale (ANRCETI) și analizei dinamicii acestora.

Relevanța analizei scăderii veniturilor în sfera serviciilor de telecomunicații reiese din importanța sferei date în economia contemporană precum și din analiza influenței situației pandemice asupra fluxurilor financiare. Serviciile de telecomunicații au cunoscut o creștere continuă a nivelului cererii în perioada pre-pandemică, însă odată cu apariția situației de carantină, a înregistrat o creștere și mai semnificativă.

Volumul vânzărilor pe piața serviciilor de televiziune în Republica Moldova în trimestrul al doilea în perioada stabilirii regimului de urgență, precum și numărul utilizatorilor acestora, a crescut semnificativ.

Acest lucru este demonstrat de datele Agenției Naționale pentru Reglementarea Comunicațiilor Electronice și Tehnologiilor Informaționale, potrivit cărora volumul vânzărilor serviciilor TV în trimestrul II a.2020 a crescut, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, cu 4,4 milioane de lei (10,8%), ajungând la valoarea de 45,5 milioane de lei, iar numărul total de abonați a crescut de la începutul trimestrului II cu 11,7 mii (3,5%) - până la 347,2 mii.

Specialiștii agenției explică creșterea veniturilor în al doilea trimestru a anului 2020 prin creșterea vânzărilor furnizorilor de rețele IPTV (Internet Protocol Television) - cu 46,2% în raport cu perioada corespunzătoare anului trecut, la 31,8 milioane de lei. În același timp, vânzările operatorilor rețelelor de cablu au scăzut cu 29% - la 13,7 milioane de lei. Ca urmare a acestei dinamici, venitul mediu lunar al operatorilor pe abonat (ARPU - Average revenue per user) a crescut cu 7,3% și s-a ridicat la valoarea 43,8 lei. Iar rata de penetrare a serviciilor de televiziune a crescut cu 1,9 puncte procentuale - până la 39,4% (Raport ANRCETI, 2020).

²³ Această lucrare a fost elaborată în cadrul Proiectului științific pentru perioada 2020-2023, înregistrat în Registrul de stat al proiectelor din domeniul științei și inovării din Republica Moldova cu codul 20.80009.0807.29 Proiect Program de Stat "Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovaționale orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova".

Potrivit ANRCETI, la sfârșitul lunii iunie, 57,9% din numărul total de abonați au utilizat rețelele IPTV, iar 42,1% - rețelele TV prin cablu. Ponderea abonaților care primesc semnal TV în format digital a ajuns la 77,7%, iar în format analogic - 22,3%.

Cotele de piață ale furnizorilor de servicii Pay TV după cifra de afaceri au fost distribuite după cum urmează: Moldtelecom - 34%, TV BOX - 33%, Orange Moldova - 5%, iar cota combinată a celor 40 de furnizori rămași este de 28% (Raport ANRCETI, 2020).

Volumul veniturilor în sectorul comunicațiilor electronice în trimestrul II a.2020 a fost de 1,4 miliarde de lei. Aceasta este cu 6,8% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă din anul 2019. Veniturile din vânzările de servicii de telefonie mobilă și de telefonie fixă au scăzut cu 9,9% și 15,9% corespunzător, și au atins valoarea de 707,1 milioane și 97,9 milioane lei respectiv. Vânzările pe piața serviciilor de internet mobil au scăzut cu 1,9%, ajungând la valoarea de 57,9 milioane de lei, în același timp, veniturile din alte activități din domeniul comunicațiilor electronice au scăzut cu 2,2%, înregistrând nivelul de 168,3 milioane de lei.

Cel mai înalt nivel al venitului mediu lunar pe utilizator (ARPU - Average revenue per user) a fost înregistrat pe piața serviciilor de internet - 168 lei (-5,3%). Mărimea acestui indicator pe piața serviciilor dedicate de acces mobil la internet constituie 88,5 lei (+7,4%), telefonie mobilă - 68,8 lei (-7,5%), TV cu plată - 43,8 lei (+7,3%), telefonie fixă - 30,9 lei (-12,9%) (Raport ANRCETI, 2020).

În trimestrul II al anului 2020, numărul total al utilizatorilor de telefonie mobilă, a înregistrat o micșorare, comparativ cu finele anului 2019, și anume cu 5%, ceea ce constituit peste 4,2 mil. utilizatori, iar rata de penetrare a serviciilor, raportată la 100 locuitori, a fost de circa 160%. La fel și numărul utilizatorilor activi s-a micșorat cu 7,5% și a constituit peste 3,3 mil., iar rata de penetrare a fost de 126,6%, în scădere cu 8,2 puncte procentuale, față de finele anului 2019.

În perioada de raportare (trimestrul II a.2020), numărul conectărilor față de trimestrul IV al anului 2019, la serviciile de acces la internet fix în bandă largă au înregistrat o creștere remarcată, anume prin tehnologia conectării prin cablu coaxial (DOCSIS), cu 5,5% și a ajuns la 57,1 mii linii, a crescut și numărul abonaților conectați prin tehnologia de transmisie prin fibră optică (FTTx) - cu 5,4%. Abonații la serviciile de acces la internet fix în bandă largă ce fuseseră conectați prin alte tehnologii, precum ar fi de exemplu abonații prin radio fix (FWA), a scăzut, față de trimestrul IV al anului 2019, cu 1,4% și a ajuns la nivelul de 1,7 mii linii.

În perioada de referință, un utilizator care a accesat internet mobil prin intermediul smartphone-ului a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de aproximativ 3,1 GB, în creștere cu circa 52,1%, iar un utilizator, care a accesat internetul mobil dedicat, a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de 25,7 GB, în creștere cu 51,6%, față de perioada similară a anului precedent.

Conform situației la data de 30.06.2020, cota de piață deținută de S.A. „Moldtelecom” pe piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de numărul de utilizatori activi a fost de 48,5%. Pe când, S.A. „Orange Moldova” deținea o cotă de 40,9%, iar S.A. „Moldcell” – de 10,6%, ceea ce menține compania Moldtelecom S.A. în calitate de lider pe piața internetului mobil.

Conform datelor de mai sus este evidentă situația de creștere semnificativă a cererii populației pentru serviciile de telecomunicații electronice mobile, ceea ce demonstrează impactul pandemiei COVID-19.

În al doilea trimestru al anului 2020 observăm o situație bivalentă, în același timp este înregistrată creșterea veniturilor din comercializarea serviciilor de televiziune, și scăderea veniturilor și abonaților la serviciile de comunicații electronice. Această situație este creată datorită stării de carantină, pe perioada căreia populația a început să petreacă mai mult timp acasă, și s-a simțit nevoia de recreere cu ajutorul televiziunii, iar comunicarea la distanță prin serviciile de voce a scăzut datorită utilizării în masă a internetului fix/mobil ca mijloc de comunicare la distanță.

Referințe bibliografice

1. Raport ANRCETI. Evoluția pieței de comunicații electronice în trimestrul II-2020, disponibil: https://anrceti.md/files/filefield/Raport_trim_II_2020.pdf